gemeente
Zoetermeer

Aan
De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid
0637665669

Van
Het college/ Wethouder Iedema

Datum
7 januari 2021

Onderwerp
Plenaire commissievergadering 18 januari 2021: aandachtspunten meegeven Visie Zoetermeer 2040

Bijlagen
1

Aanleiding
Het college wil bij de plenaire commissievergadering op 18 januari a.s. met u in gesprek gaan over richtinggevende uitspraken ten behoeve van het opstellen van de Visie Zoetermeer 2040. Inzet is dat de visie in de eerste helft van 2021 in ontwerp aan de gemeenteraad voor besluitvorming wordt aangeboden. Om dit mogelijk te maken is een aantal richtinggevende uitspraken gewenst. In dit memo worden de voorstellen van het college voor deze richtinggevende uitspraken toegelicht. In de plenaire commissievergadering vraagt het college aan u om aanvullende aandachtspunten mee te geven voor deze richtinggevende uitspraken.

Vooraf
Op 7 juni 2019 heeft u als raad het plan van aanpak Zoetermeer 2040 ontvangen. In het plan van aanpak staat dat: *Zoetermeer 2040 een beschrijving zal geven van een samenhangend lange termijn perspectief voor de sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen en de gewenste verhouding schetst tussen openbaar bestuur en samenleving in Zoetermeer. Dit vanuit de overtuiging dat een stad het samenspel is tussen mensen, activiteiten en ruimte. Met de Visie kunnen we vanuit een integraal perspectief focus en richting geven aan programma's, beleid, projecten en strategieën. […] Zoetermeer 2040 is de sociale, economische en ruimtelijke toekomstvisie voor de stad.*

Vervolgens is in 2020 een aantal stappen gezet voor Zoetermeer 2040:
- 27 maart '20 kreeg u het Basisdocument Zoetermeer 2040 met een analyse over de wijze waarop Zoetermeer zich in afgelopen circa 20 jaar heeft ontwikkeld, inclusief de mechanismen die hieraan ten grondslag liggen.
- 11 juni ´20 ontving u het "Expertonderzoek naar impact Coronacrisis op (middel)lange termijn voor gemeente Zoetermeer". Deze analyse laat de impact van corona zien op de mechanismen van Zoetermeer 2040.
- 8 en 15 september ´20 debatteerde u als raad over de inzichten van het Basisdocument Zoetermeer 2040.
- 22 oktober ´20 ontving u het Expertadvies Zoetermeer 2040. Hierin staan een toekomstbeeld voor Zoetermeer en mogelijke strategieën. Het expertadvies is tijdens een webinar op 1 december jl. toegelicht.

Urgentie
Bij het college heeft het beeld van het Basisdocument geleid tot verscherpte inzichten over de wijze waarop de stad zich over een langere periode heeft ontwikkeld. De belangrijkste trends zijn:
- Achterblijvende woonaantrekkelijkheid ten opzichte de regio
- Dalende sociaaleconomische positie
- Groeiende mismatch tussen beroepsbevolking en werkgelegenheid
- Toenemende sociaaleconomische verschillen tussen buurten en wijken in Zoetermeer
- Groeiend belang van een adaptieve overheid

Het college heeft vervolgens een impact analyse van corona op de (middel-)lange termijn van Zoetermeer laten opstellen. Hieruit blijkt dat de trends die al in het Zoetermeer 2040 traject waren geïdentificeerd in een versnelling komen. Als gemeentebestuur moeten we ervoor zorgen dat Zoetermeer vitaal en aantrekkelijk blijft voor onze huidige- en toekomstige inwoners, ondernemers en bezoekers. Ondanks de onzekerheden, die inherent zijn aan deze periode, vraagt deze tijd om het maken van keuzes. Hoe langer we wachten, hoe scherper de vraagstukken zullen inslijpen. De inzichten uit het Basisdocument en de impactanalyse stonden centraal in de debatten van de raad in september jl..

Raadsdebat en Expertadvies
De raadsdebatten in september jl. zijn door college en stellers van het Expertadvies nauwgezet gevolgd. In dit debat zijn diverse onderwerpen benoemd, die van belang zijn voor de toekomst van Zoetermeer. De stellers van het advies hebben deze onderwerpen geïnventariseerd en vanuit een expertperspectief in het advies opgenomen. In de raadsdebatten kwamen onder andere aan de orde:
- De urgentie om de neergaande trend van Zoetermeer te keren;
- Inzetten op een integrale aanpak, gezien de samenhang tussen sociale-, economische- en ruimtelijke vraagstukken;
- De mens en Zoetermeerse samenleving centraal stellen in de visie;
- Het belang om te investeren in de sociale cohesie van de samenleving alsmede de veiligheid in de stad;
- Het streven om iedereen de kans te bieden mee te doen;
- Het streven naar diversiteit en een goede balans in de samenleving;
- Zorgdragen voor een balans in de wijken en aandacht om te investeren in de (kwaliteit van de) bestaande wijken;
- De stap zetten van kwantiteit (meer, meer, meer) naar kwaliteit (beter, beter, beter);
- Inzetten op de samenhang tussen bouwen en verbouwen in de stad;
- De trots op het groene karakter van Zoetermeer en zorgen dat deze kwaliteit voor de toekomst wordt versterkt.

Hoofdlijnen Visie Zoetermeer 2040
Op basis van de gedeelde urgentie van gemeenteraad en college is het voornemen om komend half jaar tempo te maken met de Visie. Het college streeft ernaar de Visie begin 2e kwartaal ’21 aan de raad aan te bieden, zodat voor het zomerreces de ontwerpvisie kan worden vastgesteld. Hiervoor heeft u als raad onlangs de routekaart ontvangen in het raadsmemo “Routekaart implementatie Omgevingswet” (16 december ’20). De routekaart gaat uit van een maandelijkse bespreking in commissie en/of raad.

Om de Visie in dit tempo op te kunnen stellen, is het van belang richting te geven. De basis hiervoor is gelegd in zowel de raadsdebatten als het Expertadvies. Het advies beschrijft een toekomstbeeld voor Zoetermeer in 2040 dat bestaat uit zeven hoofdlijnen:
1. Zoetermeer is mijn thuis;
2. Stad tussen de parken;
3. Mozaïek van wijken en buurten;
4. Ontplooiingskansen voor iedereen;
5. Hub van toegepaste innovatie;
6. Regiostad;
7. Koersvast en adaptief.

In deze zeven hoofdlijnen herkent het college de elementen, die in de raadsdebatten van september aan de orde zijn gekomen. De notitie schetst naar opvatting van het college een gebalanceerd, wenkend en onderbouwd toekomstbeeld. Belangrijk aspect hierbij is dat het advies start vanuit de mens en de samenleving in Zoetermeer. Een accent dat u als raad in het politieke debat van september ook in diverse bewoordingen heeft bepleit.

Het college wil de zeven hoofdlijnen – waarbij het startpunt de Zoetermeerse samenleving is - uit het Expertadvies Zoetermeer 2040 als uitgangspunt hanteren voor de Visie Zoetermeer 2040.

Het Expertadvies bevat twee strategieën. De eerste strategie (‘Eerst vermenigvuldigen, dan delen’) is erop gericht om de komende jaren maximaal in te zetten op woningbouw om zo nieuwe doelgroepen naar de stad te trekken die een impuls kunnen betekenen voor de samenleving, de stad en haar imago. De tweede strategie (‘Eerst het fundament, dan groeien’) is erop gericht om de komende jaren maximaal in te zetten op het versterken van de sociale en fysieke omgeving in de bestaande stadsdelen. De nieuwbouw wordt ingezet om de bestaande stadsdelen te versterken.

Beide strategieën zijn naar oordeel van het college opgebouwd uit een consistent pakket handelingsperspectieven. Deze consistentie vinden we van het allergrootste belang. De handelingen moeten elkaar versterken. Een beetje van de ene strategie en een beetje van de andere strategie (ofwel een strategie 3) zal leiden tot marginalisering van de kracht van elke strategie en leidt tot inconsistent handelen en verminderde effectiviteit van onze inzet.

Als college vinden we een heldere keuze van het allergrootste belang. Op basis van de inzichten uit het raadsdebat, de deskresearch alsmede de reflecties van de stadspartners, Haagse Hogeschool en Cebeon ziet het college strategie 2 het beste aansluiten op de Zoetermeerse samenleving. Deze opvatting wordt gesterkt door inzichten uit de impactanalyse Corona. De komende jaren zullen de kwetsbare groepen het lastiger kunnen krijgen. Als gemeentebestuur willen we ervoor zorgen dat we de vraagstukken voor deze inwoners adequaat aanpakken.

Het college denkt dat strategie 2: “Eerst het fundament, dan groeien” het beste maatwerk biedt om de neergaande trend van de stad te keren en hiermee een solide basis te creëren voor de toekomst van de samenleving en de stad.

Breed commitment
Zoals het college meermaals heeft aangegeven, is het betekenisvol om tot een Visie Zoetermeer 2040 te komen die kan rekenen op een breed draagvlak van de raad. Immers het keren van de mechanismen vergt een lange adem. Dit vraagt een structurele aanpak over meerdere collegeperiodes. De Visie moet daarom - zoveel als mogelijk – een koers bieden, waarmee verschillende politieke constellaties uit de voeten kunnen.

Vragen aan plenaire commissievergadering
Het college wil bij de plenaire commissievergadering met u in gesprek gaan over de Visie Zoetermeer 2040. Hiervoor vraagt het college aan de raad om richtinggevende uitspraken en aandachtspunten mee te geven voor het opstellen van de Visie. Het college kijkt ernaar uit het eigen standpunt toe te lichten en is vooral benieuwd naar uw inbreng. Dit in de overtuiging dat uit het samenspel tussen raad en college gezamenlijk de beste keuzes ontstaan voor de toekomst van onze stad. Om richting te geven aan dit gesprek over aandachtspunten voor de Visie Zoetermeer 2040 heeft het college de onderstaande vragen aan u als raad:

1) Deelt u de observatie van het college dat de aspecten uit het raadsdebatten van september jl. in het expertadvies zijn opgenomen, of zijn er nog essentiële onderwerpen die u mist?

2) Herkent u zich in de opvatting dat de hoofdlijnen uit het Expertadvies Zoetermeer 2040 het gewenste toekomstperspectief voor Zoetermeer schetsen, waarbij het startpunt de Zoetermeerse samenleving is?

3) Vindt u dat de aspecten in deze hoofdlijnen uit het Expertadvies in de juiste balans aan de orde komen, of zijn er aspecten onder- of overbelicht?

4) Deelt u het idee dat strategie 2 *"eerst het fundament, dan groeien"* uit het Expertadvies Zoetermeer 2040 het beste houvast biedt om de neergaande trend van de stad te keren en hiermee een solide basis te creëren voor de toekomst van de samenleving en de stad? En welke aandachtspunten en risico's ziet u rond de strategiekeuze?

5) Deelt u de wens om in deze bestuursperiode de visie Zoetermeer 2040 vast te stellen? Hiertoe krijgt u als raad de ontwerp Visie Zoetermeer 2040 in het begin van 2e kwartaal '21 aangeboden, zodat de besluitvorming voor het zomerreces kan plaatsvinden. Ter voorbereiding wordt dan maandelijks een raadsbijeenkomst gepland.

Tot slot

Om u bij de voorbereiding van de plenaire commissievergadering te faciliteren bieden we u aan:

- De vraag & antwoordbundel: deze is samengesteld op basis van de vragen die zijn gesteld bij de webinar op 1 december jl.. De gestelde vragen zijn voorzien van een technisch antwoord.
- Indien u of uw fractie nadere technische toelichting wil op het Expertadvies, dan kunt u een mail sturen naar Zoetermeer2040@zoetermeer.nl .
- Voor technische vragen over het Expertadvies wordt een digitale bijeenkomst georganiseerd op woensdag 13 januari van 19.00 – 20.00 uur. U kunt zich tot en met 12 januari aanmelden via Zoetermeer2040@zoetermeer.nl .

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:
Naam : W. de Meulemeester :
Telefoonnummer : 06 – 51.96.91.40
E-mailadres : e.a.de.meulemeester@zoetermeer.nl